

UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „SKUODO VANDENYS“ DIREKTORIAUS 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. Bendra informacija apie bendrovę

Skuodo vandenys – uždaroji akcinė bendrovė, įregistruota 1995 m. balandžio 5 d. reorganizavus Palangos valstybinę vandens tiekimo įmonę, atskyrus Skuodo barą. Bendrovė įregistruota valstybės įmonės registrų centro Klaipėdos filiale kaip juridinis asmuo, turintis komercinį-ūkinį, finansinį, organizacinį ir teisinį savarankiškumą. Bendrovės steigėjas ir vienintelis akcininkas yra Skuodo rajono savivaldybė, atstovaujama Skuodo rajono savivaldybės tarybos. Bendrovės įstatinis kapitalas 4 098 177,34 Eur, kuris padalintas į 14 131 646 paprastąsias vardines 0,29 Eur nominalios vertės akcijas. Visos akcijos priklauso Skuodo rajono savivaldybei. UAB Skuodo vandenys vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Lietuvos Respublikos vandens, geriamojo vandens, geriamo vandens ir nuotekų tvarkymo įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, taip pat UAB Skuodo vandenys įstatais.

UAB „Skuodo vandenys“ pagrindinė veikla – vykdyti viešąjį vandens tiekimą savivaldybės (kelių savivaldybių) viešojo vandens tiekimo teritorijose. Užtikrinti geriamojo vandens tiekimą vartotojams naudojant reikalingas technines, organizacines, ekonomines, higienos ir aplinkosaugos priemones. Surinkti, transportuoti, išvalyti, apskaityti, iširti išleidžiamas į aplinką nuotekas, sutvarkyti valymo metu susidariusį dumblą ir kitas atliekas. Prižiūrėti ir remontuoti lauko vamzdyną, skirti geriamajam vandeniui patiekti nuo jo paruošimo įrenginių iki vartotojo įvado. Užsiimti vandens statinių statyba, vandentiekio šildymo ir oro kondicionavimo sistemų įrengimu ir krovinių vežimu keliais. Bendrovė pagal panaudos sutartį eksploatuoja Skuodo higienos ir sveikatingumo centrą, kuriame teikiamos pirčių, baseino, treniruoklių, aerobikos paslaugos.

Bendrovė turi licenciją (Nr. L7-GVTNT-63), kuri suteikia teisę verstis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla Skuodo mieste, Mosėdžio, Lenkimų, Ylakių, Barstyčių miesteliuose, Narvydžių, Puodkalių, Krakių, Udralių, Igarių, Žemytės, Juodeikių, Pašilės, Vižančių, Laumių, Puokės, Aleksandrijos, Gėsalų, Notėnų, Vindeikių, Šliktinės, Mačiūkių, Šačių, Rukų kaimuose, esančiuose Skuodo rajono savivaldybėje.

2017 metais eksploatavome 25 vandenvietes, kuriose yra 42 gręžiniai ir 5 nuotekų valymo įrenginiai, esantys Skuode, Mosėdyje, Ylakiuose, Aleksandrijoje ir Lenkimuose. Aptarnaujamų vandentiekio tinklų ilgis yra 94,2 km, nuotekų tinklų ilgis yra 58,2 km. Bendrovė eksploatuoja Skuodo mieste lietaus nuotekų linijas. Aptarnaujamų gyventojų skaičius 10422. Aptarnaujamų įmonių skaičius 235.

Bendrovės kitos veiklos pajamos gaunamos už Skuodo higienos ir sveikatingumo centro eksploatavimą, kasimo ir vandentvarkos vamzdynų jungimo paslaugas, elektros generatorius nuomą renginiams, hidrodinamines paslaugas, autokrano nuomą krovinių kėlimui, bokštų stogų nuomą telekomunikacinių ryšių paslaugų teikimui.

Įmonės kodas 173820527.

Įmonės adresas Vaižganto g. 27, Skuodas.

Tel. (8 440) 73 001, 73 170.

Internetinė svetainė www.skuodovandenys.lt.

El. p. info@skuodvandenys.lt.

2. 2017 metų esminiai įvykiai

- Bendrovės direktoriaus ir vyriausiojo finansininko pasikeitimas.
- Bendrovės struktūros ir darbo organizavimo pakeitimai.

- Savalaikis atsiskaitymas su kreditoriais.
- Skuodo rajono vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir vandens išteklių aprobavimas.
- Aktyvus naujų vartotojų pajungimas prie centralizuotos buitinių nuotekų sistemos.
- Mini ekskavatoriaus, valymo valtės ir autotransporto įsigijimas.
- Skuodo higienos ir sveikatingumo centro patalpų atnaujinimas, pradėtas vaikų mokymas plaukti, naujos kainodaros pasiteisinimas ir lankytojų skaičiaus padidėjimas.
- Pradėti teisiniai ginčai su Aplinkos ministerija dėl Aplinkos ministro įsakymo panaikinimo.
- 2017 metai užbaigti pelningai.

3. Bendrovės valdymas

UAB „Skuodo vandenys“ steigėja yra Skuodo rajono savivaldybė, kuri kontroliuoja bendrovę ir kuriai priklauso 100 % bendrovės akcijų. Skuodo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus raštiški sprendimai prilyginami visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimams.

Bendrovėje 4 metų kadencijai sudaromas kolegialus bendrovės valdymo organas – valdyba. Valdyba svarsto ir sprendžia svarbiausius bendrovės ūkinės – finansinės veiklos klausimus. Pagrindinis valdybos uždavinys yra formuoti bendrovės veiklos strategiją, nustatant perspektyvinius prioritetinius jos tikslus ir kartu su administracija organizuoti jų įgyvendinimą. Valdyba sprendžia investavimo, kainų bei valdymo struktūros, kitus svarbius klausimus.

2017 metais UAB „Skuodo vandenys“ valdybą sudarė:

1. Ona Malūkienė – valdybos pirmininkė.
2. Kristina Simaitienė – valdybos narė.
3. Lijana Beinoraitė – valdybos narė.
4. Juzefa Joskaudienė – valdybos narė.
5. Nijolė Mackevičienė – valdybos narė.

4. 2017 metų rodikliai

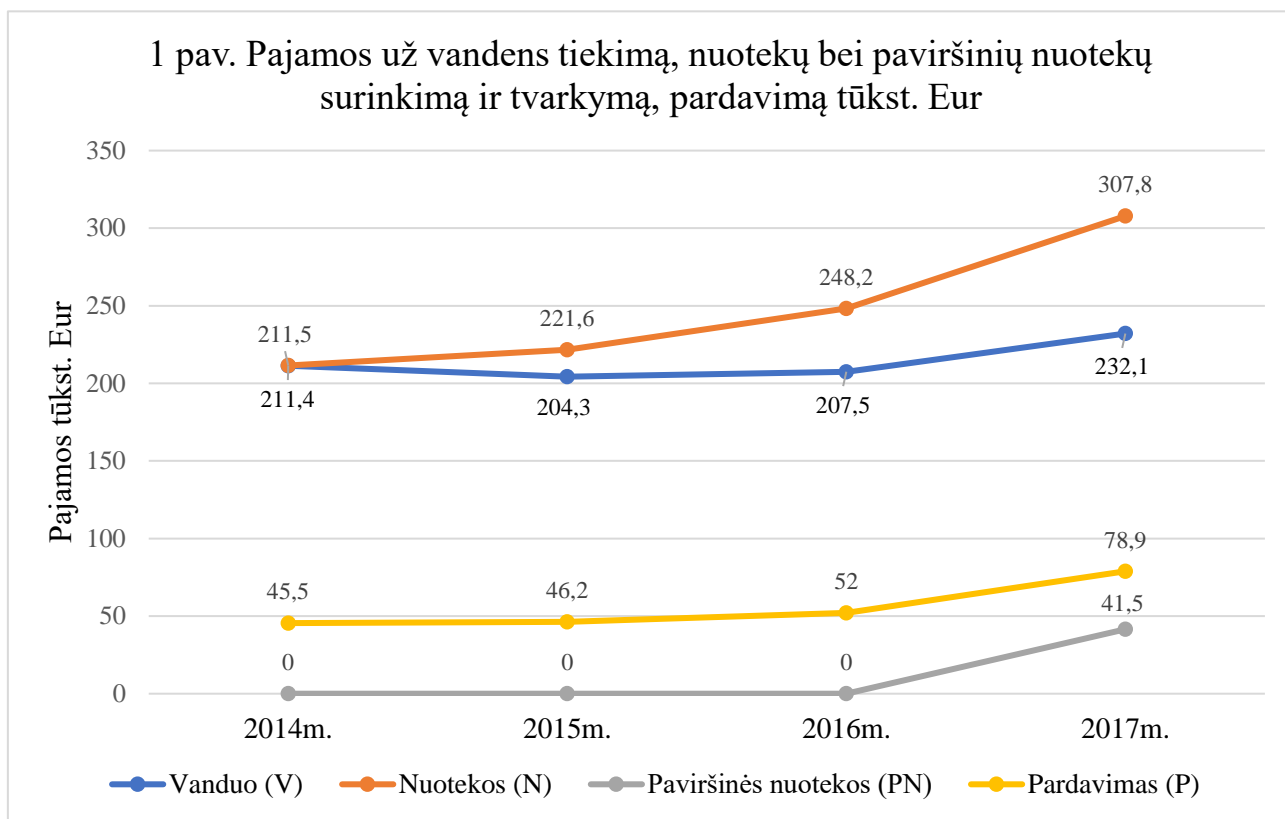
2017 m. pagrindinės veiklos, vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo, atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo bazinės kainos buvo nustatytos 2016 m. lapkričio 1d. Nustatytų bazinių kainų ir veiklos organizavimo įtaka bendrovės finansiniams rodikliams pateikta 1 lentelėje.

UAB „Skuodo vandenys“ 2015 - 2017 m. finansiniai rodikliai ir jų pokytis

Pajamų šaltiniai/sąnaudų kategorijos	2017 m. Reikšmė	2016 m. Reikšmė	2015 m. Reikšmė	Pokytis (%)
Pajamos, iš viso, tūkst. Eur	729,3	565,4	525,1	+38,89
Pajamų struktūra, tūkst. Eur (+ teigiamas rezultatas, - neigiamas rezultatas)				
<i>geriamojo vandens pardavimas</i>	232,0	207,5	204,3	+13,56
<i>buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos</i>	307,8	248,2	221,6	+38,9
<i>paviršinių nuotekų tvarkymo paslauga</i>	41,7	-	-	0
<i>pardavimo mokesčio pajamos</i>	78,9	52,0	46,2	+70,78
<i>nuotekų surinkimas asenizacinėmis mašinomis</i>	10,1	4,5	4,7	+115
<i>kitų atliktų darbų pajamos</i>	12,9	9,6	6,8	+89,7
<i>nuomos pajamos</i>	14,9	15,8	13,7	+8,76
<i>baudos ir delspinigiai</i>	1,7	-	-	0
<i>Skuodo HSC pajamos, iš viso, iš jų:</i>	29,3	27,4	27,8	+5,4
<i>HSC prekyba</i>	1,1	0,5	0,5	+120
<i>HSC paslaugos, iš viso, iš jų:</i>	28,2	26,9	27,3	+3,3
<i>pirties ir baseino paslaugos</i>	21,8	21,5	21,0	+3,81
<i>treniruoklių salės paslaugos</i>	6,4	5,4	6,3	+1,59
Skuodo raj. savivaldybės dotacijos, tūkst. Eur	79,6	104,2	87,5	-9,03
Sąnaudos, iš viso, tūkst. Eur	694,1	605,3	601,6	15,38
Sąnaudų struktūra, tūkst. Eur				
<i>ilgalaikio turto susidėvėjimas</i>	122,9	117,4	116,1	5,86
<i>darbo užmokestis</i>	233,2	153,1	131,1	77,88
<i>socialinis draudimas</i>	73,0	47,2	40,3	81,14
<i>kuras</i>	21,4	21,8	21,1	1,42
<i>medžiagos</i>	34,1	32,1	33,7	1,19
<i>technologinės medžiagos</i>	1,6	1,8	2,4	-33,33
<i>elektros energija</i>	80,2	90,2	113,1	-29,09
<i>šilumos energija</i>	4,0	3,0	2,4	66,67
<i>administracinės ir valdymo išlaidos</i>	13,3	68,4	83,0	-83,98
<i>laboratoriniai tyrimai</i>	6,6	8,5	8,4	-21,43
<i>kitos</i>	38,2	29,1	28,9	32,18
<i>finansinės veiklos išlaidos</i>	2,2	9,1	5,4	-59,26
<i>mokesčiai</i>	26,5	23,6	15,6	67,95
<i>Sumokėtos palūkanos</i>	37,0	0	0	-
Skuodo HSC sąnaudos	30,1	27,4	30,8	-2,27
Paskolos grąžinimo išlaidos	52,9	36,8	-	43,8
Sumokėtų palūkanų išlaidos	0	38,4	38,4	-
Einamųjų metų pelnas/nuostolis, tūkst. Eur	35,1	-39,9	-76,5	+146,3
Sukauptas pelnas/nuostolis, tūkst. Eur	35,1	-39,9	-76,5	+146,3

2017 m. bendrovės pajamos padidėjo 38,89 % palyginus su 2015 m., tai sudarė 204,2 tūkst. Eur prieaugį. Pajamų augimas 2017 m. užfiksuotas visose srityse palyginus su 2015 m. Palyginus su 2016 m. bendrovės pajamos padidėjo 29 % arba 163,9 tūkst. Eur. Tam įtakos turėjo 2016 m. lapkričio 1d. patvirtintos bazinės kainos ir bendrovės veiklos perorganizavimas. Aktyvus naujų klientų prijungimas prie buitinių nuotekų tinklų lėmė, kad 2017 m. buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo pajamos padidėjo 59,6 tūkst. Eur palyginus su 2016 m. Norint didinti pagrindinės veiklos

pajamas būtina esamose vandenvietėse plėsti vandentiekio ir nuotekų tinklus, nes gręžinių pajėgumai išnaudojami tik 30–50 %.

2017 m. pradėtos gauti pajamos už paviršines nuotekas, nes ankstesniais metais už paviršines nuotekas dotaciją skirdavo Skuodo rajono savivaldybė. Tačiau pajamos už paviršines nuotekas priklauso nuo to meto kritulių kiekio, kuris palyginus su ankstesniais metais buvo didesnis.

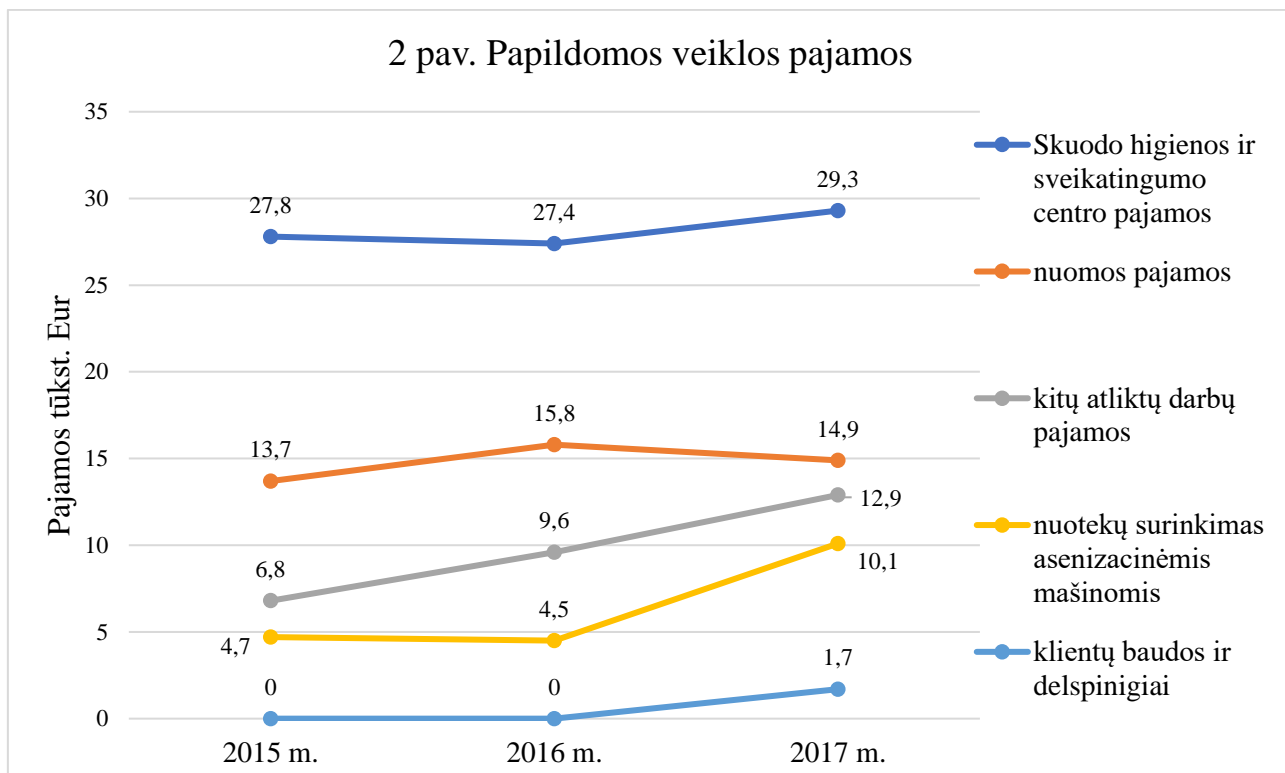
Pardavimo mokesčio pajamos 2017 m. padidėjo 26,9 tūkst. Eur palyginus su 2016 m. Šios pajamos gaunamos už vandens skaitiklių abonentinį mokestį. 2018 planuojama vykdyti vizitus pas vartotojus, kurių būstuose nėra įrengti vandens apskaitos prietaisai, nes pasitaiko piktnaudžiavimo atvejų, kai vartotojai atsiskaito už vandenį ir (arba) nuotekas pagal patvirtintą vidutinę vandens suvartojimo normą, bet sunaudoja žymiai daugiau vandens. Taip klaidingai deklaruojamas vandens sunaudojimas ir už dalį vandens nėra atsiskaitoma.

Pagal 1 paveikslą matome, kad 2017 m. palyginus su ankstesniais metais pajamų augimas fiksuojamas visose pagrindinės veiklos srityse. Tai teigiamas veiksnys bendrovės veiklai.

2017 m. daugiau nei du kartus padidėjo pajamų surinkimas už asenizacinio transporto paslaugas palyginus su 2016 m., tai lėmė aktyvus darbas su gyventojais, kurie neturi galimybės prisijungti prie centralizuotos kanalizacijos, bet privalo tinkamai tvarkyti buitines nuotekas.

Atliktų darbų pajamos 2017 m. padidėjo 3,3 tūkst. Eur, nes buvo atlikta daugiau užsakomųjų darbų palyginus su 2016 m. 2018 metais planuojama papildomai didinti atliktų darbų pajamas vykdant užsakomuosius vandens telkinių augmenijos pjovimo darbus su specializuota pjovimo valtimi Conver 485C.

Nuomos pajamos už vandens bokštų plotą ryšių antenoms 2017 m. buvo 900 Eur mažesnės nei 2016 m., bet tai įvyko dėl to, kad AB Telia tiekėjas išsikėlė iš dviejų bokštų, tačiau tai paliko vietos naujiems ir esamiems tiekėjams statyti savo ryšio antenas ir už tai papildomai gauti pajamas už nuomą. Palyginus su 2015 metais pajamos padidėjo 1,2 tūkst. Eur.

Pagal 2 paveikslą matome, kad pajamos už papildomas paslaugas didėjo visose srityse, išskyrus nežymus mažėjimas už nuomos paslaugas, tačiau sudarytos naujos sutartys su naujais ir esamais partneriais rodi, kad 2018 m. turėtų padidinti. Bendrovė mato potencialą, kad visų veiklų pajamos didėtų, o patvirtinus pakoreguotas sveikatingumo centro paslaugų kainas, pajamos galėtų didėti iki 30-35 tūkst. Eur.

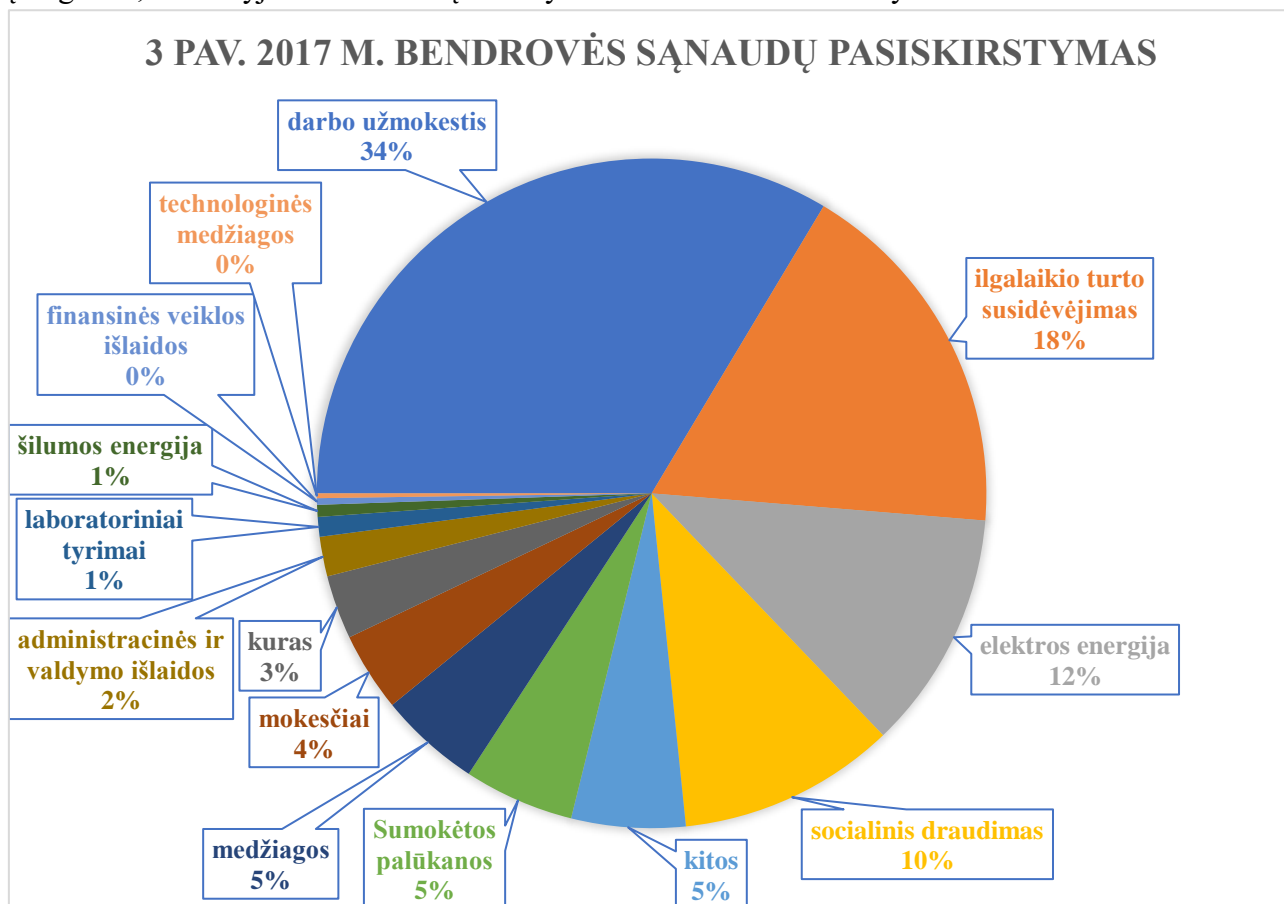
2017 m. atnaujinus abonentinę programą pradėtas skaičiuoti delspinigių mokėti vėluojantiems už paslaugas atsiskaityti vartotojams ir abonentams, todėl per 2017 m. priskaičiuota 1,7 tūkst. Eur delspinigių ir baudų. Tai paskatins ateityje klientus laiku atsiskaityti už suteiktas paslaugas.

Skuodo higienos ir sveikatingumo centro veiklos pajamos 2017 m. buvo 1,3 tūkst. Eur didesnės nei 2016 m. ir 900 Eur didesnės nei 2015 m. Ypač išsiskyrė centro prekyba, kurios veiklos pajamos buvo daugiau kaip du kartus didesnės nei 2016 m. ir 2015 m. Tai buvo padaryta atsisakius gaiviųjų ir lengvųjų alkoholinių gėrimų prekybos, kurios pridėtinė vertė yra maža ir pradėjus prekiauti licencijuotais aukštos kokybės maisto papildais sportui, kurių pridėtinė vertė yra didesnė. 2018-2019 metų sezonui planuojama vykdyti prekybą aukštesnės pridėtinės vertės prekėmis pirtims ir baseinui, taip pat praplėsti sporto prekių asortimentą. Pajamos už pirčių, baseino ir treniruoklių salės paslaugas nežymiai tačiau padidėjo palyginus su 2015 ir 2016 metais. Tai lėmė pakeista paslaugų kainodara, kuri bendrai klientams kainas sumažino, bet pritraukė 54 % daugiau lankytojų. Padidėjęs lankytojų skaičius verčia 2018-2019 metų sezonui perorganizuoti paslaugų kainodarą.

2017 m. Skuodo rajono savivaldybė dotacijomis bendrovei skyrė 79,6 tūkst. Eur. Tai 24,6 tūkst. Eur mažiau nei 2016 m. ir 7,9 tūkst. Eur mažiau nei 2015 metais. 2017 m. dotacijos buvo skirtos Skuodo higienos ir sveikatingumo centro sąnaudoms kompensuoti, kurios sudarė 26,7 tūkst. Eur, Skuodo rajono vandenviečių apsauginių zonų nustatymui skirta 9,4 tūkst. Eur, Skuodo miesto Šatrijos g. vandentiekio ir nuotekų tinklams nutiesti skirta 12,2 tūkst. Eur, valymo valčiai įsigyti skirta 28,8 tūkst. Eur, higienos ir sveikatingumo centro treniruoklių salės treniruokliams įsigyti skirta 2,5 tūkst. Eur. 2017 m. dotacija sveikatingumo centro sąnaudoms kompensuoti buvo 4,9 tūkst. Eur didesnė nei 2016 m. Sąnaudos padidėjo dėl prailginto sveikatingumo centro darbo laiko, nes nauju

laiku buvo pradėti mokytį plaukti pradinų klasių vaikai, dėl to padidėjo darbo užmokesčio sąnaudos, nes darbuotojai turėjo dirbti viršvalandžius, taip pat padidėjo sąnaudos elektros energijai, šildymui, dezinfekavimo priemonėms, vandeniui, nupirkta daugiau reikiamo inventoriaus. 2018 m. bendrovės tikslas mažinti gaunamas dotacijas. Vienas iš būdų, reikia svarstyti sveikatingumo centro naujus įkainius, mažinti išlaidas perorganizuojant darbo laiką.

2017 m. buvo atlikta Skuodo rajono vandenviečių aprobacija ir apsauginių zonų nustatymas. Tai leis įteisinti vandenviečių zonas, kuriose bus galima įrengti vandens gerinimo įrenginius, nes dalyje vandenviečių nustatyti minimalūs vandens kokybės neatitikimai.

Pagal 3 paveikslą matome, kad 2017 m. bendrovės sąnaudos padidėjo 15,38 % palyginus su 2015 m., tai sudarė 92,5 tūkst. Eur padidėjimą. Palyginus su 2016 m. bendrovės sąnaudos padidėjo 14,67 % arba 88,8 tūkst. Eur.

2017 m. perskirsčius darbo užmokesčio, socialinio draudimo, administracines ir valdymo sąnaudas, nes 2015 ir 2016 metais administracijos darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos buvo priskiriamos prie administracinių ir valdymo sąnaudų, sąnaudos darbo užmokesčiui padidėjo 80,1 tūkst. Eur palyginus su 2016 m., o socialinio draudimo sąnaudos padidėjo 25,8 tūkst. Eur. Pastebima, kad po sąnaudų perskirstymo administracines ir valdymo sąnaudos 2017 m. sumažėjo 55,1 tūkst. Eur palyginus su 2016 m. Iš viso darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos sudaro 44,13 % visų bendrovės sąnaudų, Tokį sąnaudų padidėjimą lėmė nuo 2017 m. pradžios padidinti darbuotojų atlyginimai, padidėjęs minimalus darbo užmokestis ir padidėjęs darbuotojų skaičius. Ypač 2017 m. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas padidino dviem darbuotojams sumokėtos šešių mėnesių išeitinės išmokos ir 4 metų nepanaudotų atostogų kompensacijos, kurie iš viso sudarė 33,9 tūkst. Eur. 2018 m. būtina pasitvirtinti darbo užmokesčio

tvarką, toliau tinkamai organizuoti darbus, pradėti reikalauti darbų atlikimo ataskaitų, kad kiekviena darbo vieta atneštų kuo didesnę pridėtinę vertę bendrovei.

2017 m. kuro sąnaudos praktiškai liko tokios pačios, palyginus su 2015 m. jos padidėjo 1,42 %, o palyginus su 2016 m. sumažėjo 1,83 %. 2017 m. buvo nupirkti du ekonomiškai automobiliai Fiat Fiorino ir Opel Zafira, kuriuose sumontuota dujų įranga. Tai leidžia ekonomiškiau naudoti kurą. Taip pat 2017 m. bendrovės darbuotojams buvo akcentuojamas tvarkingas kelionių lapų pildymas. 2018 m. abonentiniam skyriui planuojama įsigyti automobilį, dėmesys bus kreipiamas į automobilio ekonomiskumą. Nuo 2018 m. pradžios pradėtas pildyti patogesnis naujo formato kelionės lapas, kuris leis tikslesnį kuro sąnaudų ir ridos sekimą.

2017 m. pirktų medžiagų sąnaudos padidėjo nežymiai, palyginus su 2015 m. padidėjo 1,19 % arba 400 Eur, o palyginus su 2016 m. padidėjo 6,23 % arba 2 tūkst. Eur. Didžioji dalis medžiagų sunaudojama remontams, tačiau likusi dalis sunaudojama papildomiems santechnikos darbams, kurie generuoja papildomas pajamas. 2018 m. planuojama pasitvirtinti medžiagų kainininką, kuris leis tiksliau ir sparčiau įvertinti darbų sąmatas ir sparčiau atlikti darbus.

Technologinių medžiagų sąnaudos 2017 m. sumažėjo iki 1,6 tūkst. Eur, kai 2016 m. jos siekė 1,8 tūkst. Eur, o 2015 m. siekė 2,4 tūkst. Eur. 2018 m. planuojamas technologinių medžiagų sąnaudų padidėjimas, nes padidėjęs jų sunaudojimas higienos ir sveikatingumo centre.

2017 m. ženklus sąnaudų už elektros energiją mažėjimas, palyginus su 2016 m. sąnaudos sumažėjo 10 tūkst. Eur, o palyginus su 2015 m. sąnaudos sumažėjo 32,9 tūkst. Eur. Tai lėmė nuotolinis gręžinių stebėjimas, kuris leido greičiau reaguoti į avarijas ir sumažėjusi elektros kaina.

2017 m. sąnaudos šildymui padidėjo 1 tūkst. Eur palyginus su 2016 m. ir 1,6 tūkst. Eur palyginus su 2015 m. Tai lėmė padidėjusios sąnaudos higienos ir sveikatingumo centro šildymui. 2018 m. planuojamos nemažesnės šildymo sąnaudos, nes rinkoje kyla malkų ir anglių kainos. Kad sąnaudos būtų kuo mažesnės ieškoma tiekėjų, kurie teikia pigesnes paslaugas.

2017 m. laboratorinių tyrimų sąnaudos sumažėjo 1,9 tūkst. Eur palyginus su 2016 m. ir 1,8 tūkst. Eur palyginus su 2015 m. 2018 m. planuojamas sąnaudų padidėjimas dėl būtinų atlikti papildomų laboratorinių tyrimų.

2017 m. mokesčių sąnaudos sudarė 26,2 tūkst. Eur, palyginus su 2016 m. sąnaudos padidėjo 2,6 tūkst. Eur, o palyginus su 2015 m. padidėjo 10,6 tūkst. Eur. 2018 m. numatomos nemažesnės mokesčių sąnaudos, nes kontroliuojančiosios institucijos savo įkainių nemažina.

2017 m. sąnaudas 37 tūkst. Eur padidino bendrovės sumokėtos paskolų palūkanos, nes 2015 ir 2016 metais palūkanas dotuodavo Skuodo rajono savivaldybė ir sąnaudos kompensuojamos.

Atsižvelgiant į išlaidas, būtina paminėti, kad 2017 m. buvo sumokėta 52,9 tūkst. Eur paskolos įmokų, kai 2016 m. buvo sumokėta 36,8 tūkst. Eur, o 2015 m. paskolos įmokų mokėta nebuvo.

2 lentelėje pateikti bendrovės 2015 – 2017 metų nefinansiniai rodikliai, kurie parodo bendrovės vartotojų ir abonentų, inžinerinių tinklų ir statinių, išgauto vandens ir surinktų nuotekų, vartotojų ir abonentų skolų, sveikatingumo centro lankytojų skaičiaus pokytį.

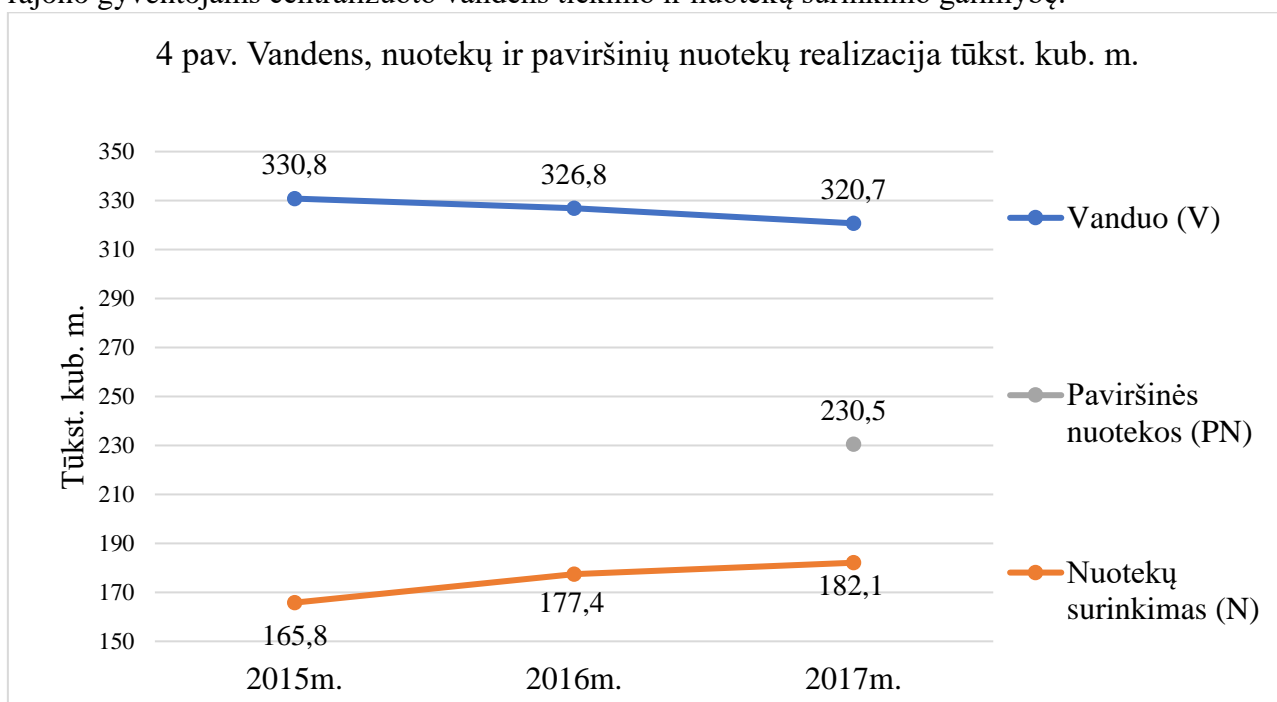
2 lentelė.

UAB „Skuodo vandenys“ 2015 – 2017 m. nefinansiniai rodikliai ir jų pokytis

Kriterijai	2017 m.	2016 m.	2015 m.	Pokytis (vnt.)
Aptarnaujamų gyventojų skaičius	10422	10897	11399	-977
Būste gyvenančių gyventojų koeficientas	2,1	2,2	2,3	-0,2
Abonentų/vartotojų skaičius, iš viso, iš jų:	5448	5415	-	+33
<i>Juridiniai asmenys ir vartotojai</i>	5182	5195	5177	+5
<i>Vartotojai (fiziniai asmenys)</i>	4963	4953	4956	+7
<i>Abonentai, iš viso, iš jų:</i>	485	462	-	+23
<i>juridiniai asmenys</i>	219	242	221	-2
<i>ūkininkai</i>	266	220	-	+46
Abonentai, mokantys už paviršines nuotekas	50	-	-	+50
Eksploatuojamų vandenviečių skaičius	23	25	25	-2
Eksploatuojamų gręžinių skaičius, iš jų:	44	44	44	0
<i>Nuotoliniu būdu valdomi gręžiniai</i>	21	21	4	+17
Vandentiekio tinklų ilgis, km	131,2	131	131	+0,2
Buitinių nuotekų tinklų ilgis, km	84,6	84,4	84,2	+0,4
Paviršinių nuotekų tinklų ilgis, km	25,0	25,0	23,4	+1,6
Siurblių skaičius (perpumpavimo stotys)	29	29	29	0
Buitinių nuotekų valyklų skaičius	5	5	5	0
Iš viso pakelta vandens, tūkst. kub. m.	432,1	439,3	521,6	-89,5
Gamyboje sunaudota vandens, tūkst. kub. m.	6,3	4,9	5,9	+0,4
Parduota geriamojo vandens, tūkst. kub. m.	320,7	326,3	330,8	-10,1
Vandens nuostoliai, tūkst. kub. m.	105,1	108,1	184,9	-79,8
Surinkta buitinių nuotekų, tūkst. kub. m.	182,2	177,4	165,8	+16,4
Surinkta paviršinių nuotekų, tūkst. kub. m.	422,2	335,8	-	+86,4
<i>Apmokėtos paviršinės nuotekos, tūkst. kub. m.</i>	230,5	-	-	0
Vandentiekio avarijų skaičius	247	178	147	+100
Dumblo kiekis biologinio valymo įrenginiuose, t.	100	100	100	0
Vartotojų skolos metų pabaigoje su priskaitytu, bet neapmokėtu, gruodžio mėnesiu, Eur, iš viso, iš jų:	90258	86793	58974	+31284
<i>abonentai</i>	23570	15815	9972	+13598
<i>vartotojai</i>	66688	70978	49002	+17686
Skuodo higienos ir sveikatingumo centro lankytojų skaičius	15434	10000	9800	+5634

Pagal 2 lentelę vertinant nefinansinius rodiklius viena iš pagrindinių bendrovės veiklos grėsmių yra mažėjantis Skuodo rajono aptarnaujamų gyventojų skaičius, kuris 2017 m. palyginus su 2016 m. sumažėjo 475, tačiau vykdant pajungimo darbus prie centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų, vartotojų ir abonentų skaičius nežymiai, bet atitinkamai padidėjo 7 ir 23. Aptarnaujamų gyventojų skaičius gaunamas vartotojų skaičių padauginus iš atitinkamo tų metų koeficiento, kuris parodo koks yra vidutinis viename būste gyvenančių gyventojų skaičius. Didesnis abonentų skaičiaus padidėjimas siejamas su dalies vartotojų persiregistravimu ūkininkais. Bendrovės vienas iš prioritetinių tikslų 2018 metais bus naujų vartotojų ir abonentų paieška ir jungimas bei esamų išlaikymas. Naujus prijungimus turėtų paskatinti nuo 2018 m. vasario 1 d. 0,25 Eur sumažėjęs mokestis už buitinių nuotekų surinkimą ir tvarkymą.

2017 metais bendrovės eksploatuojamų vandenviečių skaičius formaliai sumažėjo dviem, tačiau tai įvyko dėl dviejuose kaimuose eksploatuojamų atskirų vandenviečių sujungimo. Tai buvo padaryta dėl ekonomiškesnio išgaunamo vandens ir elektros naudojimo. Eksploatuojamų gręžinių skaičius nepakito, bet nuo 2015 m. iki 2017 m. buvo sumontuota įranga, kuri šiuo metu leidžia stebėti ir nuotoliniu būdu valdyti 21 gręžinį. Taip buvo ženkliai sumažintas vandens nuostolis. 2015 – 2017 metais praktiškai nevyko vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų plėtra. 2017 m. Skuode buvo nutiesta tik 200 metrų vandentiekio ir nuotekų tinklų nuo Šatrijos ir Algirdo gatvių sankryžos iki Šatrijos g. 54 namo. Taip 12 būstų buvo suteikta galimybė naudotis centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tvarkymo paslaugomis. Paviršinių nuotekų tinklų, perpumpavimo stočių ir buitinių nuotekų valyklų skaičius 2017 metais liko toks pats. Norėdami didinti vartotojų ir abonentų skaičių, kurie naudojami bendrovės paslaugomis, 2018 ir sekančiais metais privalome investuoti į inžinerinių tinklų ir statinių plėtrą. Į tai turėtų atsižvelgti Skuodo rajono savivaldybė, kurios vienas iš uždavinių suteikti rajono gyventojams centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo galimybę.

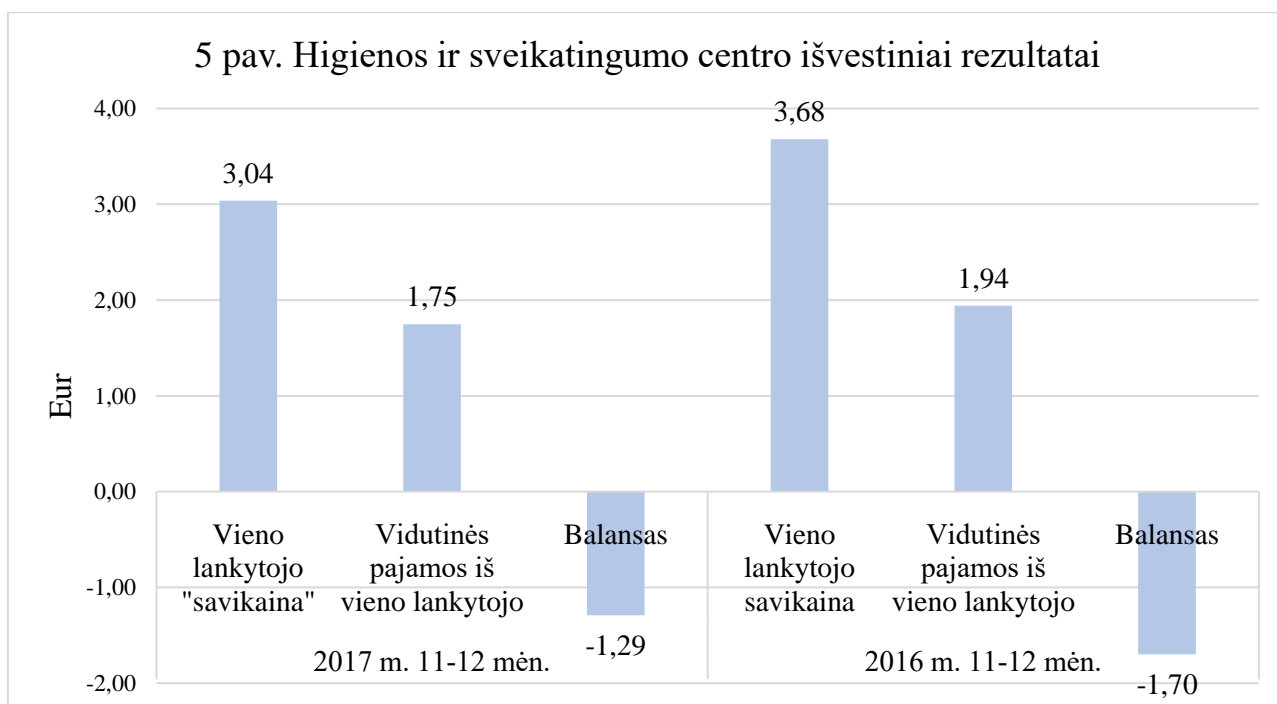

Pagal 4 paveikslėlį matome, kad 2017 m. buvo išgauta 7,2 tūkst. kub. m. mažiau vandens nei 2016 m., nes vandens buvo parduota 5,6 tūkst. kub. m. mažiau nei 2016 m. Tam įtaką turėjo Skuodo rajone mažėjantis aptarnaujamų gyventojų skaičius. Nors avarijų skaičius 2017 m. padidėjo 100, palyginus su 2015 m., bet vandens nuostoliai sumažėjo 79,8 tūkst. kub. m. Pagrindinė priežastis – diegiamas nuotolinis gręžinių monitoringas ir valdymas, taip pat operatyvesnis darbuotojų darbas. 2017 m. buvo surinkta 16,4 tūkst. kub. m. daugiau buitinių nuotekų palyginus su 2015 m. Tai lėmė aktyvus naujų vartotojų pajungimas prie buitinių nuotekų tinklų. 2017 m. pradėtas skaičiuoti surenkamas paviršinių nuotekų kiekis iš abonentų pagal jų valdomų teritorijų ar pastatų paviršiaus plotus. Per 2017 m. surinkta 230,5 tūkst. kub. m. paviršinių nuotekų, kurios turėjo teigiamos įtakos bendrovės pajamoms. 2018 m. bendrovės vienas iš pagrindinių tikslų didinti surenkamų buitinių nuotekų kiekį ir nemažinti parduodamo vandens kiekio. Tai būtų galima užtikrinti vykdant naujų vartotojų prijungimus ir plečiant centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų infrastruktūrą. Taip pat 2018 m. reikia didinti nuotoliniu būdu valdomų gręžinių skaičių. Tai leistų mažinti vandens nuostolį ir greičiau reaguoti į įvykusias avarijas.

2017 m. vartotojų skolos išaugo. Palyginus su 2016 m. abonentų skolos padidėjo 7755 Eur, o vartotojų skolos sumažėjo 4290 Eur. Skolos paskaičiuotos su metų pabaigoje priskaitytu, bet

neapmokėtu, gruodžio mėnesiu. Padidėjusią skolą daugiausiai lėmė padidėjusios vandens kainos ir žmogiškasis faktorius, kada griežtai nebuvo vykdoma skolų išieškojimo tvarka. Kita priežastis lėmusi padidėjusias klientų skolas yra ta, kad nuo 2017 m. abonentams pradėtas skaičiuoti naujas mokestis už paviršines nuotekas, kas lėmė abonentams didesnę mokestinę naštą ir uždelstą sąskaitų apmokėjimą. Dažniausias skolų išieškojimo būdas būdavo žodinis perspėjimas ir kliento žodinis pasižadėjimas, kas paprasčiausiai pasimiršdavo. 2018 m. būtina atsinaujinti apskaitos politiką, kuri numatytų tinkamą skolų tvarkymą ir tuo remiantis pasitvirtinti formalią skolų išieškojimo tvarką, kurioje būtų numatyta kaip tinkamai dirbti su skirtingais skolininkais.

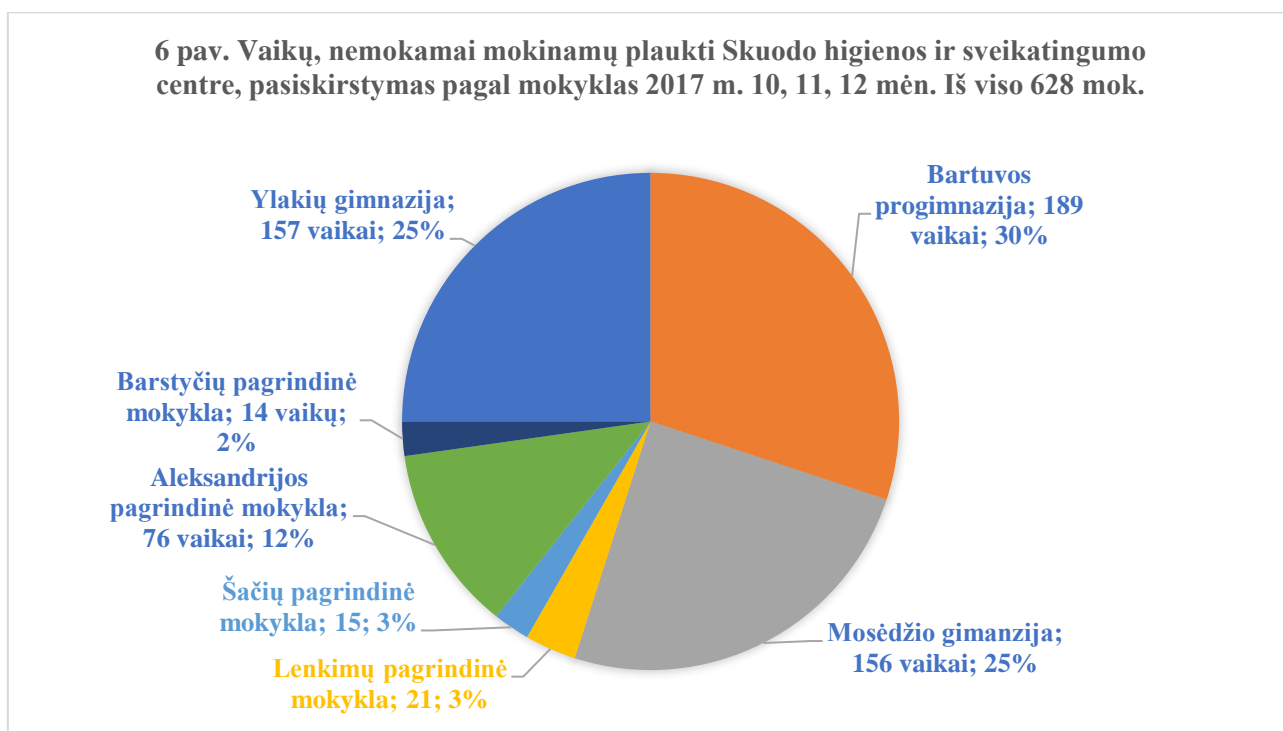
2017 m. Skuodo higienos ir sveikatingumo centre lankytojų apsilankė 5634 daugiau nei 2015 m. ir 5434 lankytojais daugiau nei 2016 m. Lankytojų skaičiaus padidėjimą lėmė pakeista teikiamų paslaugų kainodara, pailgintas treniruoklių salės darbo laikas ir praplėstos treniruoklių salės patalpos, pradėtos vykdyti plaukimo pamokos, kurių metu Skuodo rajono pradinėjų klasių moksleiviai 4 kartus per savaitę baseine mokomi plaukti, atliktas patalpų remontas, įdiegta nauja ventiliavimo įranga ir įsigytas naujas sporto inventoriūs. Startavus 2017-2018 metų sezonui per 2017 lapkričio ir gruodžio mėnesius lankytojų centre apsilankė 1170 daugiau nei atitinkamą 2016 m. laikotarpį. 2018 m. tikslas yra suvaldyti lankytojų srautus, tam reikalinga teikiamų paslaugų kainodaros ir sveikatingumo centro darbo laiko pakeitimai, klientų atsiliepimų analizė.

2017 m. higienos ir sveikatingumo centras veikė nuostolingai, tačiau įvertinus lankytojų skaičių ir pajamas atitinkamai per 2017 m. ir 2016 m. 11-12 mėnesių laikotarpį pastebima auganti balanso vertė, vieno lankytojo „savikainos“ ir vidutinių pajamų iš vieno lankytojo vieno apsilankymo metu atžvilgiu. Tai parodo, kad padidėjęs centro lankomumas ir patvirtintos naujosios konkurencingos kainos leido mažinti einamųjų metų nuostolį, o pakoregavus paslaugų kainas ir darbo laiką tikėtinas dar mažesnis nuostolis.

Nuo 2017 metų spalio mėnesio higienos ir sveikatingumo centre pradėti nemokamai mokytis plaukti Skuodo rajono mokyklų pradinėjų klasių mokiniai, kuriems kūno kultūros pamokos

vykdavo baseine. 6 paveiksle ir 3 lentelėje pateiktas Skuodo rajono mokyklų lankomumas 2017 m. 10-12 mėn.

3 lentelė
Vaikų, nemokamai mokinomų plaukti, statistika pagal mokyklą 2017 m. 10-12 mėn.

Eil. Nr.	Mokykla	Bendras vaikų skaičius	Apsilankymų skaičius	Vaikų vidurkis apsilankymo metu
1	Ylakių gimnazija	157	11	14
2	Bartuvos progimnazija	189	10	19
3	Mosėdžio gimnazija	156	10	16
4	Lenkimų pagrindinė mokykla	21	2	11
5	Šačių pagrindinė mokykla	15	2	8
6	Aleksandrijos pagrindinė mokykla	76	3	25
7	Barstyčių pagrindinė mokykla	14	1	14
Iš viso:		628	Vidurkis:	15

2017 m. 10-12 mėnesiais sveikatingumo centras veikė 78 valandas, kurių metu pradinių klasių mokiniai nemokamai buvo mokinami plaukti. Tuo laiku bendrovė patyrė 1257,59 Eur sąnaudų, todėl vieno mokinio „savikaina“ apsilankymo metu buvo 2 Eur.

2018 m. Skuodo rajono savivaldybei būtina atlikti kapitalinį remontą daliai sveikatingumo centro stogo ir atlikti kapitalinį remontą pirčių patalpoms. Jei remontas nebus atliktas 2018-2019 m. sezono metu pirtys negalės veikti, nes visuomenės sveikatos centras bendrovę yra perspėjęs dėl patalpų trūkumų ir jei trūkumai nebus pašalinti, galime netekti licencijos teikti pirčių paslaugas.

4 lentelėje pateikti UAB „Skuodo vandenys“ išvestiniai rodikliai, kurie nurodo vieno litro vandens kainą vartotojams ir abonentams, koks yra bendrovės klientų vidutinis vandens suvartojimas, vidutinės išlaidos už vandenį ir nuotekas per mėnesį, tiekiamo vandens vieno kubinio metro savikaina, kokia procentinė dalis gyventojų Skuodo mieste ir rajone naudojami centralizuotu vandentiekio ir yra prisijungusi prie centralizuoto nuotekų šalinimo sistemos.

4 lentelė.
UAB „Skuodo vandenys“ išvestiniai rodikliai

Rodikliai	2017 m. reikšmė	2016 m. reikšmė	2015 m. reikšmė	Pokytis (%)
Vidutinė 1 litro kaina Eur centų vartotojams	0,087	0,076	0,075	+16
Vidutinė 1 litro kaina Eur centų abonentams	0,091	0,075	0,074	+23
Vidutinis 1 abonto/vartotojo sunaudojamas vandens kiekis kub. m./mėn.				
<i>abontai</i>	11,87*	24,0	22,22	-46,58
<i>vartotojai</i>	4,23	4,3	3,74	+13,1
Vidutinės 1 vartotojo/abonto išlaidos už vandenį, Eur/mėn.				
<i>abontai</i>	8,89*	15,92	13,57	-34,49
<i>vartotojai</i>	3,03	2,86	2,31	+31,17
Vidutinės 1 vartotojo/abonto išlaidos už nuotekų tvarkymą, Eur				
<i>abontai</i>	10,52*	14,81	13,51	-22,13
<i>vartotojai</i>	4,14	2,68	2,55	+62,35
Geriamojo vandens tiekimo savikaina, Eur/kub. m. (be PVM)	0,6**	0,77	0,88	-31,82
Nuotekų tvarkymo paslaugų savikaina, Eur/kub. m (be PVM)	1,61	1,6	1,65	-2,42
Gyventojų dalis, prisijungusių prie vandentiekio tinklų, proc.				
<i>Skuodo mieste 2017 m. 5886 gyv. 2016 m. 5920 gyv., 2015 m. 6164 gyv.</i>	100***	99,97	96,86	+3,24
<i>Kaimo vietovėse 2017 m. 4795 gyv. 2016 m. 4776gyv., 2015 m. 5733 gyv.</i>	39,93	36,77	35,91	+11,19
Gyventojų dalis, prisijungusių prie nuotekų tinklų, proc.				
<i>Skuodo mieste 2017 m. 5919 gyv. 2016 m. 5830 gyv., 2015 m. 6028 gyv.</i>	100***	98,45	94,72	+5,57
<i>kaimo vietovėse 2017 m. 1741 gyv. 2016 m. 1694 gyv., 2015 m.1971 gyv.</i>	14,5	13,04	12,72	+13,99

* Abonentų išvestinių rodiklių žymų pasikeitimą lėmė juridinių asmenų ir ūkininkų apskaitos pakeitimai.

** Ryškų geriamojo vandens savikainos pokytį lėmė pasikeitusi VKEK komisijos skaičiavimo metodika.

*** Bendrovės duomenimis 2017 m. vieno būsto gyventojų koeficientas lygus 2,1, kuris dauginamas iš vartotojų skaičiaus. Matematiškai bendrovės paslaugomis besinaudojančių Skuodo gyventojų skaičius didesnis už realų gyventojų skaičių, tačiau skaičiavimams įtakos turi galiojančios vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sutartys, kai gyventojai nenurodo išvykimo ir nenutraukia sutarčių.

Pagal 4 lentelę matome, kad 2017 m. palyginus su 2015 m. vartotojų vidutinis vandens suvartojimas per mėnesį padidėjo. Palyginus su 2016 m. vidutinis vandens suvartojimas per mėnesį praktiškai išliko toks pats. Tai lėmė vartotojams padidėjusias išlaidas už vandenį ir nuotekų tvarkymą. Skuodo mieste centralizuoto vandentiekio ir nuotekų paslaugomis naudojami apie 100 % visų

gyventojų, nors praktiškai yra būstų, kurie vandeniui naudojami iš šulinio ir nuotekas leidžia į kaupimo rezervuarus. Tokia didelė procentinė dalis susidarė dėl to, kad vartotojai deklaruoja išvykimą, bet nenutraukia galiojančių paslaugų teikimo sutarčių. Palyginus mažą gyventojų dalį kaimo vietovėse naudojami centralizuotu nuotekų tvarkymu, todėl bendrovės viena iš veiklos krypčių 2018 – 2020 m. yra naujų vartotojų prijungimas prie centralizuotos kanalizacijos.

5. Aplinka ir personalo klausimai

2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis UAB „Skuodo vandenys“ darbuotojų skaičius buvo 34. Iš jų, dirbančių pagrindinėje veikloje, buvo 27, o 7 darbuotojai dirbo Skuodo higienos ir sveikatingumo centre. Per 2017 metus bendrovėje buvo įsteigtos dvi naujos pareigybės, administratorės-sekretorės ir inžinieriaus. Administratorės-sekretorės pareigybė buvo įsteigta siekiant tinkamai tvarkyti bendrovės dokumentaciją, viešuosius pirkimus, sutartis ir informacijos judėjimą. Inžinieriaus pareigybė buvo įsteigta siekiant atlikti bendrovės inžinerinių tinklų inventorizaciją, vamzdynų trasas perkelti į skaitmeninius brėžinius, nes turimi archyviniai brėžiniai nebuvo atnaujinami 30 metų, yra neužbaigti ir netikslūs. Vykdamas tinklų inventorizaciją bus tiksliai žinomos vamzdynų vietos ir sutaupomas laikas likviduojant įvykusias avarijas ir tiksliau išduodamos techninės sąlygos prisijungimams.

2017 m. kovo pabaigoje bendrovę dėl asmeninių priežasčių paliko direktorius ir vyriausioji finansininkė, kuriuos nuo 2017 m. balandžio 21 d. ir balandžio 24 d. pakeitė nauji darbuotojai. Naujojo direktoriaus pagrindinis rūpestis buvo įsigilinti į vandentvarkos bendrovės veiklą, suorganizuoti optimalią darbo tvarką, sukontroliuoti išlaidų srautus ir didinti bendrovės pajamas. Vyriausiosios finansininkės rūpestis buvo įsigilinti į kontroliuojamos veiklos sistemą, suvaldyti pinigų srautus, nes pradėjus dirbti įsiskolinimai tiekėjams buvo palikę už 4 mėnesius, išėjusiems darbuotojams sumokėtos 6 mėnesių išėtinės kompensacijos su 4 metų laikotarpio atostoginiais.

2017 m. bendrovę dėl ligos paliko du darbuotojai, vietoje jų įdarbinti kiti darbuotojai. Iš viso bendrovėje per metus darbuotojų skaičius padidėjo 3, nuo 31 iki 34.

Gausiausios darbuotojų grupės, dirbančios pagrindinėje veikloje, amžius yra tarp 60 – 70 metų. Tai grupė patyrusių darbuotojų, kurie artimiausiu laiku planuoja išeiti į pensiją. Tokių darbuotojų bendrovėje dirba 10. Vidutinis darbuotojų amžius bendrovėje yra 51 metai. Bendradarbiaujant su Lietuvos darbo birža, mokymo įstaigomis ir skelbiant konkursus buvo vykdoma naujų darbuotojų paieška ir įdarbinimas. 20-30 metų darbuotojai noriai renkasi bendrovę įsidarbinimui. Jaunų darbuotojų įdarbinimas užtikrins nenutrūkstamą paslaugų teikimą.

Kitas svarbus veiksnys yra darbuotojų išsilavinimo lygio ir kvalifikacijos kėlimas, nes nevisi darbuotojai, dirbantys vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo srityje, turi reikiamą išsilavinimą. Trys darbuotojai dirba turėdami tik pagrindinį išsilavinimą. Reikiamos kvalifikacijos stoka didina klaidų skaičių, ilgina darbo atlikimo laiką, piktina klientus dėl aptarnavimo lygio ir mažina bendrovės reputaciją. Darbuotojų noras kelti kvalifikaciją padidėtų parengus ir įgyvendinus darbo užmokesčio tvarką, atlikus darbo aplinkos modernizavimą.

6. Bendrovės akcijos

UAB „Skuodo vandenys“ vienintelis akcininkas yra Skuodo rajono savivaldybė. Per 2017 m. bendrovė savų akcijų neįsigijo.

7. Bendrovės filialai ir atstovybės

UAB „Skuodo vandenys“ filialų ir atstovybių neturi.

8. Svarbūs įvykiai

2017 m. rugpjūčio 29 d. buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-699 dėl Europos sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų, skirtų projekto Nr. VP3-3.1-AM-01-V-02-093 vykdytojui UAB „Skuodo vandenys“, grąžinimo. Dėl iki 2016 m. gruodžio 31 d. nepasiekto stebėsenos rodiklio, prijungtų prie centralizuotos nuotekų sistemos numatyto gyventojų skaičiaus, bendrovei įsakyta grąžinti 299 758,88 Eur į valstybės biudžetą. Bendrovė pasinaudodama galimybe 2017 m. rugsėjo 29 d. įsakymą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Šiuo metu vyksta teisminės procedūros dėl Aplinkos ministro įsakymo panaikinimo.

9. Veiklos planai ir prognozės

Išanalizavus bendrovės finansinius, nefinansinius ir išvestinius rodiklius, taip pat personalą, įvertinus išorinę ir vidinę verslo aplinką, bendrovės potencialą ir turimus išteklius, buvo parengta stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių matrica, kuri pateikta 3 lentelėje.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Ilgametė geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo patirtis. • Platus vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklas. • Aukšta tiekiamo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos kokybė. • Gerai žinomas darbdavys. • Aukštas esamų specialistų profesionalumas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klientų aptarnavimo trūkumai. • Reikšmingų investicijų ir atnaujinimų reikalaujanti infrastruktūra. • Žemas IT sistemų ir juose sukauptų duomenų patikimumo lygis bei tarpusavio integracija. • Organizacinės kultūros trūkumai. • Dideli technologiniai vandens nuostoliai, dažnas neteisėtas vandens naudojimas, dažni neteisėti prisijungimai prie vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo tinklų. • Ilgalaikiai vartotojų išiskolinimai.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Strateginio planavimo ir šiuolaikinių vadybos metodų pritaikymas, leisiantis padidinti veiklos efektyvumą. • Tinklų plėtra išnaudojant jau egzistuojančią vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą. • Išmaniųjų technologijų panaudojimas geresniam klientų aptarnavimui, efektyvesniam infrastruktūros valdymui ir darbo jėgos išteklių organizavimui. • Finansinio stabilumo užtikrinimas didinant vartotojų/abonentų skaičių ir užsiimant papildoma atlygintina veikla. 	<ul style="list-style-type: none"> • Galimi neigiami bendrovės veiklos reguliavimo pokyčiai. • Nepakankamas dėmesys ir finansavimas infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai. • Nepakankamas naujų darbuotojų pritraukimas į bendrovę ir dėl to neužtikrintas veiklos tęstinumas. • Galimi vandenviečių, gręžinių, valymo įrenginių, vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų pažeidimai. • Mažėjantis Skuodo rajono gyventojų skaičius.

Formuojant bendrovės planus ir prognozes buvo vadovaujama Subalansuotų rodiklių sistemos (angl. Balanced Scorecard) metodika. Tai vienas veiksmingiausių strateginio valdymo modelių, leidžiančių pažvelgti į bendrovės vykdomą veiklą iš 4 skirtingų perspektyvų, klientų, mokymosi ir augimo, procesų ir finansų, kurių kiekviena duoda atsakymą į esminius organizacijai klausimus bei perteikia organizacijos planus.

2018 m. planuojama bendrovės veikla:

- Išnaudojant esamą infrastruktūrą didinti bendrovės vartotojų skaičių įgyvendinant supaprastintus projektus.
- Atlygio politikos sukūrimas ir įgyvendinimas.
- Skuodo higienos ir sveikatingumo centro teikiamų paslaugų, įkainių ir klientų lūkesčių įvertinimas ir veiklos optimizavimas.
- Vidinės komunikacijos sprendimų sukūrimas ir įgyvendinimas.
- Klientų aptarnavimo lygio kėlimas.
- Darbuotojų veiklos valdymo priemonių sukūrimas ir įgyvendinimas.
- Kokybės vadybos sprendimų diegimas.
- Klientų duomenų atnaujinimas, saugojimas ir vientisumo užtikrinimas.
- Specialistų darbo laiko valdymo priemonių diegimas.
- Tinklų plėtros plano sukūrimas ir įgyvendinimas.

- Naujų klientų pritraukimo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas.
- Vartotojų ir abonentų išsiskolinimų tvarkymo priemonių parengimas ir įgyvendinimas.